

REFERAT Formannskapet 2019-2023 d. 29-09-2021

Mødedato Onsdag d. 29. september 2021 kl. 14:00

Mødested Bystyresalen / Dialogmøte Flekkerøy

Indholdsfortegnelse

Godkjenning av protokoll fra formannskapetets møter 08.09.21 og 15.09.21.....	3
Møtedokumenter.....	5
Høringsuttalelse til Storberget-utvalgets rapport «Du er henta» - finansiering av private barnehager.	15
Høringsuttalelse til Nasjonal faglig retningslinje for forebygging og behandling av underernæring...	23
Kommuneplanens arealdel - siling av arealinnspill.....	29
Vedtak – Kommunedirektøren opphever lokale smittevern anbefalinger.....	31
Vedtak – Kommunedirektøren opphever lokal forskrift om unntak fra smittevernkarantene for elever	32

Punkt 130/21: Godkjenning av protokoll fra formannskapets møter 08.09.21 og 15.09.21

Bilag

Protokoll Formannskapet 15.09.2021

Protokoll Formannskapet 08.09.2021

Dato 17. september 2021
Saksnr.: 2021000010-154
Saksbehandler Anne-Lise H Aabø
Godkjent av Camilla Dunsæd

Saksgang
Formannskapet

Møtedato
29.09.2021

Godkjenning av protokoll fra formannskapets møter 08.09.21 og 15.09.21

Forslag til vedtak

1. [Formannskapet godkjenner protokoll fra formannskapets møte 08.09.21.](#)
2. [Formannskapet godkjenner protokoll fra formannskapets møte 15.09.21.](#)

Vedlegg:
Protokoll fra formannskapets møte 08.09.21
Protokoll fra formannskapets møte 15.09.21

Punkt 2021000010-157: Møtedokumenter

Bilag

Orientering piggdekk og panteordning

Presentasjon Høringsuttalelse til Storbergetutvalgets rapport

Status økonomiplan 2022-2025

Komplett innkalling Formannskapet 29.09.21

Saksliste Formannskapet 29.09.21

PROTOKOLL FORMANNSKAPET

Dato: 29.09.2021
Sted: Bystyresalen
Dialogmøte Flekkerøy, Flekkerøyhallen
Behandlede saker: 130/21 - 133/21
Møtets varighet: Kl. 14.00 - 16.20
Kl. 17.00 - 19.15
Møteleder: Ordfører Jan Oddvar Skisland (AP)

Til stede:

Jan Oddvar Skisland (AP)
Mette Gundersen (AP)
Hildegunn M. T. Seip (MDG)
Mira Thorsen (MDG)
Svein-Harald Mosvold Knutsen (UAVH) for
Erik Rostoft (TVP)
Reidar Heivoll (SP)
Marte R. Ulltveit-Moe (MDG) for
Renate Hægeland (H)
Ida Grødum (H)
Terje Øydne Pettersen (H)
Jørgen H. Kristiansen (KRF)
Sigrun Sæther (KRF)
Stian Storbukås (FRP)
Nils Nilsen (DEM) for

Forfall:

Mali Steiro Tronsmoen (SV)

Roy Fardal (UAVH)

Vidar Kleppe (DEM)

Til stede fra administrasjonen:

Kommunedirektøren
Økonomidirektøren
Svein Tore Kvernes for oppvekstdirektøren
Janne B. Brunborg for direktør for helse og mestring
By- og stedsutviklingsdirektøren
Formannskapssekretæren

Dessuten møtte:

Økonomirådgiver Kjetil Solvang
Miljøvernssjef Stein Erik Watne
Parksjef Aase Hørsdal

Sakene ble behandlet i følgende rekkefølge: 131/21, 130/21, 132/21 og 133/21

Status for økonomiplan 2022-2025 ved økonomidirektør Terje Fjellvang

- Perspektivmeldingen – mindre handlingsrom
- Demografikostnader
- KS vurdering av økonomisk handlefrihet
- Kommuneplanens satsingsområder
- Forutsetter å lykkes
- Årsresultat 2020 – noen nøkkeltall
- Vedtatt økonomiplan
- Korrigert netto driftsresultat 2021-2024
- Netto lånegjeld 2020-2024
- og 2. tertialrapport
- korrigert netto driftsresultat 1. tertial
- revidert budsjett 1. tertial
- bystyrets vedtak 21. juni
- tertialrapport
- Hva gjør sittende regjering for 2022? Hva betyr regjeringsskifte for 2022?
- Usikkerhetsmomenter
- Foreløpige vurderinger – investeringer
- Økte byggekostnader og høye krav til kvalitet
- Hovedutfordringer
- Rullering økonomiplan 2022-2025
- Vedtak om eiendomsskattefond
- Årsregnskapet for 2020 – tilleggspunkt
- Politikerportalen - Framsikt

Deretter kort spørsmålsrunde.

Orientering om sak 131/21 Høringsuttalelse til Storberget-utvalgets rapport «Du er henta» - finansiering av private barnehager ved økonomirådgiver Kjetil Solvang

Innledning ved Svein Tore Kvernes

- Hva bør Kristiansand kommune kunne gi innspill på
- Hva bør man i tillegg gi innspill på avhengig av modell
- Forslag fra kommunedirektøren/andre innspill som evt. kan være med
- Brev fra PBK til de politiske partiene/Formannskapet

Deretter kort spørsmålsrunde.

Panteordning for piggdekk ved Stein Erik Watne

- Vedtatt i bystyret 15.09.21 sak 221/21
- Det jobbes med
  - vilkår for ordningen
  - digitalt søknadskjema
  - kommunikasjon
  - system for saksbehandling

- Noen avklaringer
- Piggdekkgebyr
  - mulige forsinkelser
  - små justeringer av gebyrsonen

Deretter kort spørsmålsrunde.

Formannskapssak:
130/21 Godkjenning av protokoll fra formannskapets møter 08.09.21 og 15.09.21
(ark.nr. 2021000010)

Formannskapets vedtak:

1. Formannskapet godkjenner protokoll fra formannskapets møte 08.09.21.
2. Formannskapet godkjenner protokoll fra formannskapets møte 15.09.21. (Enst.)

Formannskapssak:
131/21 Høringsuttalelse til Storberget-utvalgets rapport «Du er henta» - finansiering av private barnehager
(ark.nr. 2021026253)
Oppvekstutvalget innst. 14.09.2021 sak 36/21

Formannskapets vedtak:

1. For barn og foreldre er det mangfold og kvalitet som er det viktigste når det gjelder barnehager. Foreldre må ha mulighet til å velge barnehager som har ulike måter å drive på, som har ulike eierformer og som har ulike retninger på det pedagogiske opplegget. For barna er kvalitet det viktigste, at barnehagen ivaretar barna på en god måte, gir barna tilhørighet, omsorg og utfordringer. For både barn og foreldre er kompetansen til de ansatte en avgjørende faktor. Formannskapet i Kristiansand mener at rammebetingelsene for barnehager må legges til rette for god drift av både offentlige, private og ideelle barnehager.
2. Finansieringen av private barnehager bør baseres på rettigheter og ikke på vurderinger gjort i den enkelte kommune. Flertallet i Storberget-utvalget foreslår at kommunene skal få mulighet til å fastsette lokale forskrifter for finansiering av private barnehager. Kristiansand kommune støtter ikke dette
3. Det er foreslått at kommunene skal få større mulighet til å justere antall barnehageplasser som blir tilbudt i markedet avhengig av kommunens behov. Underforstått, her kan kommunen redusere antallet private plasser, dersom de ikke får fylt opp de kommunale. I dag er det fritt barnehagevalg i Kristiansand, dette betyr at det er foreldrenes ønsker og behov som legges til grunn, ikke kommunens. Dette prinsippet mener vi fortsatt bør ligge til grunn for tilskuddsordningen.
4. Kristiansand kommune viser til at barnehagesektoren er underlagt en rekke nasjonale krav og føringer som begrenser både kommunenes og

private barnehagers handlingsrom. Nasjonalt fastsatte krav til pedagog- og bemanningsnorm, nasjonalt vedtatt makspris (samt søskenmoderasjon og inntektsgradert betaling) og nasjonale regler for samordnet opptak legger viktige premisser for styringen av sektoren og for finansieringen av private barnehager. Kristiansand kommune mener endringer i finansieringen av private barnehager må ta hensyn til at premissene for driften i all hovedsak fastsettes nasjonalt. Finansieringssystemet bør derfor fremdeles ha en nasjonal veiledning. Finansieringssystemet må ikke gi mulighet til å diskriminere private barnehager, eller svekke private barnehagers evne til å satse på kvalitet. Likebehandling av barn i alle barnehager må sikres. Kommunene må få tilstrekkelig finansiering gjennom rammetilskuddet til å sette alle barnehager, både kommunale og private, i stand til å innfri nye nasjonale krav når slike vedtas. Det er viktig med forutsigbarhet for alle typer barnehager.

5. I Kristiansand står private barnehager for i overkant av to tredjedeler av kommunens barnehageplasser. En endring i tilskuddsordningen som ikke er tilstrekkelig utredet, oppleves som risikabel for at vi fortsatt skal kunne tilby full barnehagedekning, god kvalitet og mangfold i sektoren.
6. Den samme bekymringen har vi om økt usikkerhet med henhold til eventuelle nyetableringer og finansieringsmuligheter for private barnehager.

(9/6)

7. En ny modell for tilskuddsordningen må løse problemer som oppstår i forhold til tilskudd når det innføres nye statlige krav og normer i sektoren, slik som den toårige forsinkelsen i tilskuddet til de private barnehagene når de nye bemanningsnormene ble innført.

(Enst.)

8. Kristiansand kommune ser med bekymring på at utvalget ikke foreslår at Husbankfinansiering i sin fulle form gjennomføres. Dette er å skyve byrden og risikoen over på kommunen.

(Enst.)

9. Kommunen skal ikke ha forkjøpsrett ved salg av private barnehager.

(8/7)

Forslag:

AP/MDG fremmet følgende forslag:

«Formannskapet støtter kommundirektørens vurderinger og gir sin tilslutning til å sende inn foreslåtte høringsuttalelse.»

Høyre fremmet følgende forslag:

- «1. For barn og foreldre er det mangfold og kvalitet som er det viktigste når det gjelder barnehager. Foreldre må ha mulighet til å velge barnehager som har ulike måter å drive på, som har ulike eierformer og som har ulike retninger på det pedagogiske opplegget. For barna er kvalitet det viktigste, at barnehagen ivaretar barna på en god måte, gir barna tilhørighet, omsorg og utfordringer. For både barn og foreldre er kompetansen til de ansatte en avgjørende faktor. Formannskapet i Kristiansand mener at rammebetingelsene for barnehager må legges til rette for god drift av både offentlige, private og ideelle barnehager.
2. Finansieringen av private barnehager bør baseres på rettigheter og ikke på vurderinger gjort i den enkelte kommune. Flertallet i Storberget-utvalget foreslår at kommunene skal få mulighet til å fastsette lokale forskrifter for finansiering av private barnehager. Kristiansand kommune støtter ikke dette

3. Det er foreslått at kommunene skal få større mulighet til å justere antall barnehageplasser som blir tilbudt i markedet avhengig av kommunens behov. Underforstått, her kan kommunen redusere antallet private plasser, dersom de ikke får fylt opp de kommunale. I dag er det fritt barnehagevalg i Kristiansand, dette betyr at det er foreldrenes ønsker og behov som legges til grunn, ikke kommunens. Dette prinsippet mener vi fortsatt bør ligge til grunn for tilskuddsordningen.
4. Kristiansand kommune viser til at barnehagesektoren er underlagt en rekke nasjonale krav og føringer som begrenser både kommunenes og private barnehagers handlingsrom. Nasjonalt fastsatte krav til pedagog- og bemanningsnorm, nasjonalt vedtatt makspris (samt søskenmoderasjon og inntektsgradert betaling) og nasjonale regler for samordnet opptak legger viktige premisser for styringen av sektoren og for finansieringen av private barnehager. Kristiansand kommune mener endringer i finansieringen av private barnehager må ta hensyn til at premissene for driften i all hovedsak fastsettes nasjonalt. Finansieringssystemet bør derfor fremdeles ha en nasjonal veiledning. Finansieringssystemet må ikke gi mulighet til å diskriminere private barnehager, eller svekke private barnehagers evne til å satse på kvalitet. Likebehandling av barn i alle barnehager må sikres. Kommunene må få tilstrekkelig finansiering gjennom rammetilskuddet til å sette alle barnehager, både kommunale og private, i stand til å innfri nye nasjonale krav når slike vedtas. Det er viktig med forutsigbarhet for alle typer barnehager.
5. I Kristiansand står private barnehager for i overkant av to tredjedeler av kommunens barnehageplasser. En endring i tilskuddsordningen som ikke er tilstrekkelig utredet, oppleves som risikabel for at vi fortsatt skal kunne tilby full barnehagedekning, god kvalitet og mangfold i sektoren.
6. Den samme bekymringen har vi om økt usikkerhet med henhold til eventuelle nyetableringer og finansieringsmuligheter for private barnehager.
7. En ny modell for tilskuddsordningen må løse problemer som oppstår i forhold til tilskudd når det innføres nye statlige krav og normer i sektoren, slik som den toårige forsinkelsen i tilskuddet til de private barnehagene når de nye bemanningsnormene ble innført.

MDG fremmet følgende forslag til nytt pkt. 8:

«Kristiansand kommune ser med bekymring på at utvalget ikke foreslår at Husbankfinansiering i sin fulle form gjennomføres. Dette er å skyve byrden og risikoen over på kommunen.»

DEM fremmet følgende forslag:

«Kommunen skal ikke ha forkjøpsrett ved salg av private barnehager.»

Voteringer:

Ved alternativ votering ble Høyres forslag nr. 1-6 ble vedtatt med 9 stemmer, mens 6 stemte for AP/MDG sitt fellesforslag (AP/MDG/SP).

Høyres forslag nr. 7 ble enstemmig vedtatt, vedtakets pkt. 7.

MDG sitt forslag ble enstemmig vedtatt, vedtakets pkt. 8

DEM sitt forslag ble vedtatt med 8 mot 7 stemmer (AP/MDG/SP/TVP), vedtakets pkt. 9.

Formannskapssak:
132/21 Forslag til høringsuttalelse til Nasjonal faglig retningslinje for forebygging og behandling av underernæring
(ark.nr. 2021026009)
Helseutvalget innst. 21.09.2021 sak 44/21

Formannskapets vedtak:

1. Formannskapet slutter seg til forslag til høringsuttalelse til Nasjonal faglig retningslinje for forebygging og behandling av underernæring
2. Formannskapet forutsetter finansiering av kommunens økte ressurs- og kompetansebehov, dersom retningslinjen vedtas
(Enst.)

Formannskapssak:
133/21 Kommuneplanens arealdel - siling av arealinnspill
(ark.nr. 2020021815)
By- og stedsutviklingsutvalget innst 16.09.2021 sak 187/21

Formannskapets innstilling:

Saken utsettes til neste møte for gruppebehandling.

Saknr	Arkivsak	Tittel
R-3/21	2021006436-110	Vedtak – Kommunedirektøren opphever lokale smittevern anbefalinger
R-4/21	2021006436-111	Vedtak – Kommunedirektøren opphever lokal forskrift om unntak fra smittevernkarantene for elever og studenter over 18 år

---

Orientering om status for stupetårn i Bertes ved by- og stedsutviklingsdirektør Ragnar Evensen

Orienteringen ble enstemmig vedtatt unntatt offentlighet Kommunelovens § 11.5b.

Formannskapetets dialogmøte Flekkerøy Flekkerøyhallen kl.17.00 - 19.30

Åpning og velkommen ved ordfører

Flekkerøy velforening ved Frode Andersen

- Bakgrunn og historikk
- Styret, grøntgruppe, trafikkgruppe og plangruppe
- Dugnads-øyabilder fra Krageviga, overnatting Oksøy
- Overtatt drift og vedlikehold Anstens fyr
- Flekkerøy vel jobber med følgende kostnadsdrivende saker
- Hva kan formannskapet hjelpe med
- Oppfordring

Lindebøskauen skole Thomas Elefsen og Adrian Mossestad

- Fornøyd med å bo på Flekkerøy, litt for seg selv men likevel sentralt
- Utbedring av gang- og sykkelveier
- Fotball og kirke er eneste tilbud
- Trenger sted å være, fritidsklubb, lukket område for ungdom

Berge og Andås velforening Liv Grethe Bryne

- Dekker vestre del av øya
- Styret og økonomi
- Disponerer Risleviga 14
- Fellesdugnad 2019 med grilling
- Juletefest 2019
- Bistand fra kommunen
- Ønsker fra velforeningen
  - Gang- og sykkelsti - sendt mange henvendelser, får ikke svar
  - strandvedlikehold
  - brygge

Flekkerøy båtforening ved Bjørn Mossestad

- Stiftet 1980
- Har 450 medlemmer
- Disponerer 2 småbåthavner, med 50 plasser
- Eget klubbhus med plass til 70-80 personer
- Stor dugnadsinnsats
- Mange fine turområder men mangler få plasser tilrettelagt for båtturister, ber om tillatelse til å gjøre noe ikke midler
- Flere sjøkart viser ankringsplasser
- Rester etter gammel brygge ved Ansteins fyr og i Belteviga

Flekkerøy historielag ved Tor Einar Tobiassen

- Stiftet 11. 5 1990
- Innbyggertall har økt kraftig på Flekkerøya
- Kulturminner
- 2015 kjøte tomt for å bygge museum
- Tomt ryddet og bygget sommer 2019 sto bygget ferdig
- Museumsbygget drives på dugnad

- Historielagets medlemmer og dugnader har bygget huset
- Oppfylle fylkeskommunens ønske fra 2016, etablere fotgjengerovergang fra gang- og sykkelsti til museum

Klubb 22 ved Edvind Pedersen Flekkerøy idrettslag

- Veien frem mot 2025 – felleskap, lidenskap, øyeblikk, ydmykhet
- Klubbens «største fan»
- Fløy – største samlingspunkt – 700 medlemmer
- Fløy – hva driver vi med
- Flekkerøy idrettspark – trenger nytt klubbhus og ny fotballhall

Fiske industrien på Øya ved Øyvind Kristoffersen

- Fiske og håndverk
- Håndverk knyttet til fiskeri
- Fiskemottak
- Strukturert til ett fiskemottak
- Strukturering i fiskeflåten
- Geiderøya, et kraftsenter for sjørelaterte bedrifter

Menighetene på flekkerøy ved Roy Øverland

- Vist tre videofilmer
- Ny kirke innviet desember 2019
- Grønt miljøfokus
- Parkeringsutfordring
- Kirken: Trenger lønnsmidler til diakonal medarbeider Kafe pust
- Bedehuset: behov for større lokaler til barne- og ungdomsarbeidet
- Misjonskriken: ber om reduksjon i leiepris i Flekkerøyhallen

---

Åpen runde

Ordfører Jan Oddvar Skisland om fritidsaktiviteter – kommunal fritidsklubb på ungdomsskolen.

Håkon Vestberg, leder FAU Lindebøskauen skole

Gang- og sykkelstien på Flekkerøya skulle man få på plass i denne valgperioden

Svar: Fylkeskommunen har ansvaret for veien. ATP utvalget har prioritert gang- og sykkelsti. Politikere i kristiansand kommune presser på repr. som sitter i atp utvalget Regulering helt frem til Åshavn for gang- og sykkelsti. Kan kommunen bidra med midler.
Svar: Spørsmålene må formidles til rette innstans. Vi lytter og vil gjøre det Kristiansand kommune kan bidra med.

Rektor har meldt om hærverk og ansamling av ungdom ved Lindebøskauen skole, ønsker å lage frisbee bane, kan vi få 100 000,- til dette.

Svar: Varaordfører Erik Rostoft fortalte om digital søknadskjema som kan søke om støtte

Thomas Kristoffersen, stolt av gjengen som bor på Flekkerøya, vilje til å skape et godt bomiljø, folk bryr seg og ønsker å inkludere. Dere er våre folkevalgte. Vi må ha gang- og sykkelsti for at barn og unge skal kunne dra til skole og fritidsaktiviteter osv.

Svar: Det er fylkeskommunen som er ansvarlig, Kristiansand kommune ønsker å bidra.

Steinar Sørensen, Skjærgårdsbygg, det er sårbart i forhold til at vi bare har en tunnel, beredskap for transport av folk og materialer, mister brygge på Lindebø.

Svar: Repr. Jørgen H. Kristiansen, KRF, Risiko og sårbarhetsanalyse viser at det ikke er

noe godt alternativ per i dag.

Gang og sykkelsti, reguleringsplan og finansiering som er problemene. Fylket og ATP-utvalget har satt av midler, noe finansiering i Byvekstavtalen.

Morten Hansen, innspill og oppfordring om at det burde etableres en utsettingsrampe for småbåter på Østerøya, i tillegg til Alsvika.

Edvind Pedersen, ved godkjenning av reguleringsplaner er det rekkefølgekrav om etablering av kyststier, er det kommunen som skal vedlikeholde kyststiene.

Svar: Aase Hørsdal avhengig av avtalen er kyststi vedlikeholdt av kommunen, de blir prioritert.

Frode Stokkeland, burde hatt fylkesutvalget her, våre utfordringer er ikke knyttet til kommunen. Kommunen er reguleringsmyndighet, høringsfristen er 1.10.21, Kristiansand kommune kan spille inn at reguleringsplanen skal helt til Åshavn.

Ønsker bussen helt ned til Paulen og snu, AKT sier nei, kan Kristiansand kommune påvirke busstilbudet.

Ingen i fylkeskommunen jobber med beredskapsplan for Flekkerøya, her bør kommunen bidra sammen med beboere på Flekkerøy til at noe skjer.

Svar: Noterer dette med busstilbudet og beredskapsplan.

Avslutning ved ordfører Jan Oddvar Skisland - tusen takk for fremmøte og bidrag.

Møtet hevet.

Punkt 131/21: Høringsuttalelse til Storberget-utvalgets rapport «Du er henta» - finansiering av private barnehager

Bilag

Vedtak OPPV, 14092021, Sak 36/21, Høringsuttalelse til Storberget-utvalgets rapport «Du er henta» - finansiering av private barnehager

Dato 6. september 2021
Saksnr.: 2021026253-3
Saksbehandler Kjetil Solvang
Godkjent av

Saksgang
Oppvekstutvalget
Formannskapet

Møtedato
14.09.2021
29.09.2021

Høringsuttalelse til Storberget-utvalgets rapport «Du er henta» - finansiering av private barnehager

Forslag til vedtak

Formannskapet støtter kommunedirektørens vurderinger og gir sin tilslutning til å sende inn foreslåtte høringsuttalelse.

Sammendrag

Som en del av statsbudsjettet for 2021 ba Stortinget regjeringen om å nedsette et hurtigarbeidende utvalg for å utrede finansieringen av private barnehager, herunder muligheten for lån i Husbanken. Det hurtigarbeidende utvalget la frem sin rapport «Du er henta» den 16.06.2021. Høringsfristen er 01.10.2021.

Utvalget har lagt til grunn et felles utgangspunkt om hvilke prinsipper som bør ligge til grunn for finansieringssystemet og er enige om deler av utfordringsbildet for den private barnehagesektoren. Utvalget har delt seg i et flertall og et mindretall som foreslår hver sin modell for hvordan sektoren bør finansieres. Flertallets modell bygger videre på prinsippet om likeverdig behandling der gjennomsnittskostnaden til kommunale barnehager i kommunen legges til grunn. Modellen PBL foreslår legger opp til at alle private barnehager skal få tilskudd ut fra satser som er like uavhengig av kommunen den private barnehagen drives i.

Som beskrevet i rapporten «Du er henta» er det en del utfordringer med dagens finansieringsmodell og kommunenes mulighet til å regulere de private barnehagene. Kommunedirektøren ser visse fordeler og ulemper med begge forslagene. Kommunedirektøren er generelt skeptisk til statlige normer, som en ser innføres på flere områder i tjenestene kommunene skal tilby. Statlige normer svekker kommunenes handlefrihet og muligheter for prioriteringer.

Barnehageområdet er nå regulert av både pedagog og bemanningsnorm som gjør at handlefriheten er redusert. En innføring av nasjonale satser til private vil låse utgiftene på barnehageområdet ytterligere. Samtidig ser en at forutsigbarhet for private barnehager er viktig. Satsene til private barnehager har i mange kommuner variert en del fra år til år og en har hatt klagesaker som har dradd ut i tid. Det ble i tillegg innført bemanningsnorm der private barnehager først fikk finansiering to etter at de skjerpede kravene ble innført.

Forutsatt at det blir bestemt at kommunene kan velge å beregne satser for flere år av gangen, så heller kommunedirektøren mot lokal samhandlingsmodell. Dersom satsene kan stå over flere år så vil det føre til mer forutsigbarhet for de private barnehagene. Satsene justeres årlig etter kommunal deflator. Eventuelle økte statlige krav/innføring av nye reformer vil det kunne lages klare regler for hvordan skal håndteres/beregnes, og må finansieres fra innføringstidspunktet.

Kommunedirektøren foreslår at bygningsmessige vedlikeholdskostnader innlemmes i kapitaltilskuddet og ikke inngår i selvkostberegningen. Kommunedirektøren mener en ikke bør røre ved dagens modell i forhold til for eksempel pensjonspåslaget, før en ny modell innføres.

Kommunedirektøren ser med bekymring på at utvalget ikke foreslår at Husbankfinansiering i sin fulle form gjeninnføres.

Vedlegg:

Ingen

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Som en del av statsbudsjettet for 2021 ba Stortinget regjeringen om å nedsette et hurtigarbeidende utvalg for å utrede finansieringen av private barnehager, herunder muligheten for lån i Husbanken. Som følge av vedtaket nedsatte Kunnskapsdepartementet i februar 2021 et partssammensatt utvalg bestående av medlemmer fra Fagforbundet, Kommunesektorens organisasjon (KS), Virke, Private barnehagers landsforbund (PBL) og Utdanningsforbundet. Utvalget ble ledet av Statsforvalter i Innlandet, Knut Storberget.

Utvalgets mandat var «Utvalget skal beskrive dagens finansieringssystem for private barnehager, og vurdere fordeler og ulemper ved dagens system. De kan også komme med forslag til endringer i regelverket for finansieringen av private barnehager. Sammen med andre rapporter og analyser som er gjort på feltet, vil utvalgets rapport gi regjeringen et godt grunnlag for politikktutvikling i årene fremover.»

Rapporten har to forskjellige forslag til finansieringsmodell. (Utvalgsleder, Virke, KS, Fagforbundet og Utdanningsforbundet) foreslår en modell de kaller «Lokal samhandlingsmodell», mens PBL foreslår en modell de kaller «Kvalitets- og mangfoldmodell» Lokal samhandlingsmodell menes å kunne innføres fra 2023 (krav om eget rettssubjekt og overgangsordning for pensjon i 2022), mens PBL mener deres modell bør innføres fra 2024.

Utvalgets flertall (utvalgsleder, Virke, KS, Fagforbundet og Utdanningsforbundet) vektlegger velferdstjenestevalgets analyser som viser at lønnsomheten for noen barnehager er for høy. Utvalget foreslår en modell hvor kommunene gis større frihet til å styre sektoren enn i dag. Modellen åpner blant annet for å gjøre lokale tilpasninger til dagens nasjonale regler. Dette innebærer at kommune kan utforme egne lokale regler for finansiering av private barnehager. De skal likevel fremdeles beregnes en gjennomsnittskostnad ved å drive kommunale barnehager som legges til grunn for det totale tilskuddet som skal betales ut til private barnehager i den enkelte kommune.

Utvalgets mindretall (PBL) vektlegger at det er stor variasjon i de offentlige tilskuddene til private barnehager, og at en stor andel private barnehager ikke har bærekraftig økonomi. PBL foreslår et enklere finansieringssystem gjennom mer tydelige nasjonale regler for finansiering av private barnehager som er uavhengig av hvilken kommune barnehagen ligger i.

Hvordan er rapporten blitt møtt til nå?

Temaet om bruk av private aktører til å utføre oppgaver som det offentlige har ansvar for skaper alltid debatt og følelser.

Mange private barnehager og foreldre reagerer på rapporten som de oppfatter som et forslag som vil føre til at private aktørers rolle i barnehagesektoren på sikt vil svekkes. Det virker også til å være mye motstand mot at kommunene foreslås å få mulighet til å styre opptaket, samt sette vilkår for å motta tilskudd og at Husbankfinansiering ikke foreslås gjeninnført.

Noen små barnehager har også uttrykt frykt for at de vil blir nedlagt, noe som nok er en litt ubegrunnet frykt, eller misforståelse. Kommunene foreslås ikke å få rett til å legge ned barnehager, men å kunne sette vilkår som f.eks. minimums åpningstid, bemanning etc. Begge forslagene til modell ønsker å gi mer tilskudd til små og eldre barnehager ved en omfordeling fra store og nye barnehager, som det menes har hatt for gode driftsvilkår.

I en artikkel publisert på Barnehage.no 26.08.2021 fremkommer det at daglig leder i Stiftelsen Kanvas, Robert Ullmann mener at forslaget er «En modell for kommunene, ikke for kvalitet» Det illustrerer kanskje den reaksjonen som er mest fremtredende i media til nå, før de offisielle høringsuttalelsene kommer fra kommunene og barnehagene.

Forslag til nye finansieringsmodeller

Følgende er de viktigste elementer i foreslått modell som vil være nytt sammenlignet med gjeldende regelverk for finansiering av private barnehager:

Lokal samhandlingsmodell (flertallsforslaget)

- Mulighet til å fastsette lokal forskrift for fastsettelse av kommunale driftstilskudd, for eksempel mulighet til å utarbeide satser for flere år, eller velge en nasjonalt fastsatt sats.
- Mulighet til å innføre vilkår for tilskudd til private barnehager, for eksempel lokale krav til bemanning og utdanning, åpningstider, deltagelse i helhetlige satsinger, plikt til å ta opp barn med lovfestet rett til plass.
- Krav om samtidig finansiering av lokale satsinger, som korrigerer for ulempen med at tilskudd fastsettes med to år gamle regnskap.
- Mulighet for å inkludere private barnehager i kommunenes samlede kapasitetsstyring, basert på lokale behov.
- Mulighet for å gi et lokalt beregnet grunntilskudd per barnehage, korrigerer for smådriftsulemper og omfordele tilskudd til de minste barnehagene.
- Forenkle reglene for kapitaltilskudd, gjeninnføre en nasjonalt fastsatt sats uavhengig av byggeår, eller lokal satsberegning.
- Innføre kostnadsdekning av dokumenterte pensjonskostnader til private barnehager, til erstatning for dagens prosentpåslag, som er likt for alle private barnehager.

Kvalitets- og mangfoldmodell (mindretallsforslaget)

- Nasjonalt fastsatt grunntilskudd til private barnehager som er likt i alle kommuner. Grunntilskuddet beregnes basert på gjennomsnittskostnader i kommunale barnehager i hele landet. Kostnader til drift og vedlikehold av bygg og de minste kommunale barnehagene holdes utenfor.
- Arealtilskudd erstatter kapitaltilskudd, og satsen tar utgangspunkt i standard byggekostnader i oppføringsåret og kostnader for drift og vedlikehold.
- Viderefører pensjonsdekning på 13 prosent, med separate komponenter for alderspensjon (11 prosent) og AFP (2 prosent). Dokumenterte kostnader over sjablong dekkes etter regning. Avkorting av tilskudd/eller kostnadsdekning for barnehager som ikke kan dokumentere ordninger på nivå med bransjestandard.
- Høyere tilskudd for de minste barnehagene, hvor smådriftulemper kompenseres med eget administrasjonspåslag for små barnehager ut over standardsatsen på 4,3 pst.
- Mulighet for å innføre lokale krav. Kommunen kan gå ut over nasjonale minimumskrav og stille vilkår om innfrielse av disse for fullt tilskudd. Nasjonale og lokale krav skal finansieres samtidig i kommunale og private barnehager.

Den grunnleggende forskjellen mellom modellene er hvor grunnlaget for tilskudd hentes fra og hvem som har styring med tilskuddsnivået til private barnehager. I lokal samhandlingsmodell videreføres prinsippet om likeverdig behandling av barnehager i samme kommune. I kvalitets- og mangfoldmodellen er det nasjonale gjennomsnittskostnader og beregninger som gir størrelsen på alle tilskuddselementene. Selv om flere av begrepene i modellene ligner, er det likevel store forskjeller i komponentene ut fra om disse beregnes og fastsettes nasjonalt eller lokalt.

Økonomiske konsekvenser

Økonomiske og administrative konsekvenser for kommunene

Lokal samhandlingsmodell medfører ikke økte utgifter på nasjonalt og kommunalt nivå. Utvalgets flertall foreslår at besparelser som følge av kostnadsdekning av pensjonskostnader skal beholdes i sektoren og gi rom for kvalitets- og kapasitetsøkning.

Lokal samhandlingsmodell inneholder enkelte forslag til forenkling av regelverket. Samtidig vil ordning for kostnadsdekning for pensjon i private barnehager føre til økt administrasjon. Med kvalitets- og mangfoldsmodellen vil omtrent 100 kommuner få økte utgifter til tilskudd til private barnehager og like mange vil måtte justere satsene ned. Av disse må til sammen 80 kommuner justere satsene opp eller ned med 5 prosent eller mer ifølge modellbeskrivelsen. Mindretallets forslag til differensiert administrasjonspåslag og arealtilskudd må utredes nærmere før det kan konkluderes mer detaljert om økonomiske konsekvenser for kommunene.

Økonomiske konsekvenser for private barnehager

Foreslåtte endringer i kapitaltilskuddet vil gi eldre barnehager høyere tilskudd. Muligheten for å innføre et lokalt beregnet grunntilskudd per barnehage vil gi mindre barnehager høyere samlet tilskudd enn i dag. Større barnehager får samtidig lavere tilskudd. Private barnehager med lavere utgifter til pensjon enn dagens sjablong på 13 %, vil med kostnadsdekning få lavere tilskudd. Det nasjonalt beregnede grunntilskuddet i kvalitets- og mangfoldsmodellen vil gi lavere tilskudd til private barnehager i kommuner som i dag har høyere satser enn landsgjennomsnittet og vice versa. Differensiert administrasjonspåslag og arealtilskudd må utredes nærmere før det kan konkluderes om effekter for private barnehager.

Økonomiske og administrative konsekvenser for Kristiansand kommune:

Satsene til private barnehager i Kristiansand kommune for 2021 ligger 2-3 prosent over veide gjennomsnittssatser for landet, men ca. 4 prosent under dagens nasjonale satser. Nasjonale satser, som benyttes hovedsakelig av kommuner uten kommunale barnehager, er høyere enn et gjennomsnitt av satsene kommunene betaler private barnehager.

KS har lagd en beregningsmodell for å teste ut om kommunene kommer bedre eller dårligere ut med de foreslåtte modellene. Modellen tar mange forbehold, og den tar utgangspunkt i satsene for 2021. Ut fra modellen så vil Kristiansand kommune spare ca. 5 mill. kr ved innføring av Lokal samhandlingsmodell. Dersom vektete gjennomsnittssatser for landet innføres, vil kommunen spare ca. 11 mill. kr. (Pga. at Kristiansand kommune har satser som ligger litt under landsgjennomsnittet.)

Dette er ganske usikre tall, med flere forbehold, og må ikke legges for stor vekt på. Dersom nasjonale satser slik de står i dag hadde blitt innført, så ville det ført til en økning av tilskuddene med ca. 20 mill. kr i Kristiansand.

Forslag til Kristiansand kommunes høringsuttalelse:

Som beskrevet i rapporten «Du er henta» er det en del utfordringer med dagens finansieringsmodell og med kommunenes mulighet til å regulere de private barnehagene. Noen av utfordringene løses muligens i forslagene som er uavhengig av modellvalg.

Kommunedirektøren ser visse fordeler og ulemper med begge forslagene til ny finansieringsmodell. Kommunedirektøren er generelt skeptisk til statlige normer som en ser innføres på flere områder i tjenestene kommunene skal tilby. Statlige normer svekker kommunenes muligheter til å finne gode løsninger, reduserer handlefriheten og muligheten for effektiv tjenesteproduksjon.

Barnehageområdet er nå regulert av både pedagog og bemanningsnorm som gjør at kommunenes handlefrihet er redusert. En innføring av nasjonale satser til private vil låse utgiftene på barnehageområdet ytterligere. Samtidig ser en at forutsigbarhet for private barnehager er viktig. Satsene til private barnehager har i mange kommuner variert en del fra år til år, og en har hatt klagesaker som har dradd ut over lang tid. Det ble i tillegg innført bemanningsnorm der private barnehager først fikk finansiering to etter at de skjerpede kravene ble innført. Normen ble for øvrig grovt underfinansiert av staten.

Forutsatt at det blir bestemt at kommunene kan velge å beregne satser for flere år av gangen (for eksempel 3 eller 4 år av gangen), så heller kommunedirektøren mot lokal samhandlingsmodell. Satser som står over flere år vil føre til mer forutsigbarhet for de private barnehagene. Eventuelle økte

statlige krav/innføring av nye reformer vil det kunne lages klare regler for hvordan skal håndteres/beregnes, og må finansieres fra innføringstidspunktet.

Kommunedirektøren foreslår at bygningsmessige vedlikeholdskostnader innlemmes i kapitaltilskuddet, for å unngå negative intensiver til ikke å vedlikeholde barnehagebyggene tilstrekkelig. Kommunedirektøren mener en ikke bør røre ved dagens modell i forhold til for eksempel pensjonspåslaget, før en ny modell innføres.

For at de små barnehagene skal få dekket kostnadene sine har kommunedirektøren mer tro på økt tilskudd per plass for de første barna, kontra ett grunntilskudd. Ved grunntilskudd vil de aller minste barnehagene kunne bli overfinansiert. Kommunen bør også i lokal forskrift ha mulighet til å sette et minimum antall barn en privat ordinær barnehage kan ha før den ikke har rett til tilskudd (f.eks. 10, eller 15 barn).

Kommunedirektøren er noe bekymret over forslaget om å finansiere private barnehagers pensjonskostnader ved kostnadsdekning. Det kan frata private barnehager insentivene til å forhandle frem gode avtaler til lav pris. Ordningen kan føre til stor økning i pensjonsutgiftene på sikt. Om ordningen vedtas bør det legges opp til helt standardiserte skjema som skal dokumentere utgiftene. Ordningen vil føre til mer byråkrati, men er dog antagelig være fullt håndterbar, i alle fall for større kommuner. Det bør settes et øvre tak på dekning av private barnehagers pensjonskostnader i prosent, i stedet for å linke det opp mot kommunenes pensjonskostnad.

Kommunedirektøren foreslår også at det nasjonale tilsynsorganet får enklere regler å forholde seg til, slik at deres tilsyn med private barnehager kan bli effektivt.

Forslaget om at kommunene kan styre opptaket ved at de ikke plikter å finansiere barn som ikke er fylt ett år støttes. Det er også en fordel at kommuner som har for mange barnehageplasser i særlige tilfeller kan ta ned antall plasser også i private barnehager, men det vil kreve at kommunene lager et tydelig rammeverk som regulerer forutsetningene for å kunne gjøre det.

Forslagene om at kommunene skal få forkjøpsrett ved salg av private barnehager og at private barnehager må være selvstendige rettssubjekt støttes.

Kommunedirektøren støtter ikke, og ser med bekymring på, at utvalget ikke foreslår at Husbankfinansiering skal gjeninnføres i sin fulle form. Det er å skyve byrden og risikoen over på kommunene.

Angående Husbankfinansiering:

Kommunedirektøren mener i motsetning til Storberget-utvalget at Husbankfinansiering bør gjeninnføres. Vi har allerede sett at opphør av mulighet for Husbankfinansiering fører til søknader om kommunal lånegaranti. Risikoen havner om forslaget innføres hos kommunene som da må stille som kausjonist for at private barnehager skal få lån i private finansinstitusjoner. Det er også en stor fare for at selv med høy egenkapital og kommunal lånegaranti, så vil private barnehager måtte betale høyere rente enn de ville oppnådd i Husbanken. Det vil fort medføre at mindre penger kan brukes på barna i barnehagen.

Uten husbankfinansiering risikerer man å stenge ute små aktører og ideelle organisasjoner fra å bygge nye private barnehager. Kommunedirektøren syns diskusjonen har tatt en litt merkelig vending ved at det på en måte er opplyst og vedtatt at sektoren er fullt utbygd i den grad at det ikke skal bygges nye barnehager. Selv om barnekullene i en periode har vært synkende på landsbasis, så betyr ikke det at kommuner i fremtiden ikke har behov for å bygge nye barnehager. Det vil være behov for å etablere nye barnehager i både nye byggefelt og vekstområder. Det er ikke slik at alle kommuner har vedtatt at det fra nå av kun skal bygges kommunale barnehager. Man kan derfor ikke utelukke at kommuner også i fremtiden ønsker at det bygges nye private barnehager. Noen kommuner har satt et gjeldstak som gjør det vanskelig å kunne prioritere å bygge kun kommunale barnehager. For Kristiansands del har vi gitt konsesjoner til nye barnehager som ligger i områder som trenger flere barnehageplasser, eller er av dårlig bygningsmessig kvalitet og skal reetableres på mer hensiktsmessig sted.

Alle private barnehager vil på et tidspunkt ha behov for å bli oppgradert, eller totalrenovert. Storberget-utvalget nevner at det kan innføres en låneordning for små og ideelle barnehager som skal kunne få Husbanklån til oppgradering. Det hjelper ikke alle de andre barnehagene som på et eller annet tidspunkt trenger oppgradering. Konsekvensen av det vil kunne bli at mange private aktører utsetter oppgraderingsbehovene og blir til slutt tvunget til å legge ned, eller selge til kommunen. Dersom det er målet, så er forslaget effektivt, men kommunedirektøren mener det ikke er formålstjenelig å påtvinge kommunene en gradvis nedtoning av private aktører i barnehagesektoren.

Punkt 132/21: Høringsuttalelse til Nasjonal faglig retningslinje for forebygging og behandling av underernæring

Bilag

Vedtak HELSEUTV, 21092021, Sak 44/21, Forslag til høringsuttalelse til Nasjonal faglig retningslinje for forebygging og behandling av underernæring

21_26002-1Ekstern høring av Nasjonal faglig retningslinje for forebygging og behandling av underernæring.pdf

Dato 8. september 2021
Saksnr.: 2021026009-2
Saksbehandler Elisabeth Holen-Rabbersvik
Godkjent av Janne Breigutu Brunborg
Camilla Bruno Dunsæd

Saksgang
Seniorrådet
Helseutvalget
Formannskapet

Møtedato
16.09.2021
21.09.2021
29.09.2021

Forslag til høringsuttalelse til Nasjonal faglig retningslinje for forebygging og behandling av underernæring

Forslag til vedtak

1. Formannskapet slutter seg til forslag til høringsuttalelse til Nasjonal faglig retningslinje for forebygging og behandling av underernæring
2. Formannskapet forutsetter finansiering av kommunens økte ressurs- og kompetansebehov, dersom retningslinjen vedtas

Sammendrag

I høringsbrev datert 28.06.21 ber Helsedirektoratet om høringsinnspill til Nasjonal faglig retningslinje for forebygging og behandling av underernæring. Høringsfristen er 25.09.21.

Underernæringsretningslinjen ble utgitt for første gang i 2009 etter initiativ fra fagmiljøet. Det er fremdeles et gap mellom retningslinjens anbefalinger og utøvet praksis i helse- og omsorgstjenesten. Målet med revisjonen av retningslinjen er å redusere uønsket variasjon i forebygging og behandling av underernæring.

Kommunedirektøren anbefaler Kristiansand kommune å stille seg bak forslaget om å innføre standardisert verktøy for vurdering av risiko for underernæring, på tvers av ulike aktører i norsk helse og omsorgstjeneste. Dette understøtter kommunens mulighet for å bidra til kunnskapsbasert praksis. Uten ytterligere differensiering og inklusjonskriterier for målgruppe, oppleves imidlertid retningslinjen å bidra til en uforholdsmessig økning i bruk av personellressurser. Retningslinjen stiller krav som kommunen per i dag ikke er i stand til å innfri, uten å tilføre økte ressurser og ytterligere spesialisert kompetanse. På grunn av sommerferieavvikling har det ikke vært mulig å få saken opp til politisk behandling. Vedtak fra formannskapet må derfor ettersendes for å overholde høringsfristen 25. september.

Vedlegg:
Høringsbrev

Saksutredning

Bakgrunn for saken

I høringsbrev datert 28.06.21 ber Helsedirektoratet om høringsinnspill til Nasjonal faglig retningslinje for forebygging og behandling av underernæring. Høringsfristen er 25.09.21.

Underernæringsretningslinjen ble utgitt for første gang i 2009 etter initiativ fra fagmiljøet. Retningslinjen retter seg i hovedsak mot personer over 18 år. Helsedirektoratet vurderer at det fremdeles er et gap mellom retningslinjens anbefalinger og utøvet praksis i helse- og omsorgstjenestene. Andelen personer som vurderes for risiko for underernæring i helse- og omsorgstjenesten er lav, og ikke alle som vurderes å være i risiko for underernæring blir videre kartlagt og får igangsatt tiltak. Det er store variasjoner mellom sykehus og mellom fylker og kommuner. Målet med revisjonen av retningslinjen er å redusere uønsket variasjon i forebygging og behandling av underernæring. Det har i den sammenheng vært et mål at det skal bli enklere å vurdere risiko for underernæring i helse- og omsorgstjenesten, og at risikovurdering blir gjort på en ensartet og standardisert måte. Mandatet i revisjonen lå derfor først og fremst i å anbefale *ett* verktøy for vurdering av risiko for underernæring i hele helse- og omsorgstjenesten. I dag er mange ulike verktøy i bruk i tjenestene.

Høringsinstansene bes om å gi tilbakemeldinger på retningslinjen som helhet og hver av de ni anbefalingene, samt kapittelet om metode og prosess. I tillegg ønskes tilbakemelding på om anbefalingene:

- er tydelige
- har mangler
- kan mistolkes
- er gjennomførbare, dvs. om de enkelt kan følges

Høringsinstansene bes spesielt om å bringe inn erfaringer fra praksisfeltet i sine innspill, for eksempel når det gjelder hvor ofte risikovurdering gjentas, både for personer som ved første risikovurdering er vurdert å være i risiko for underernæring og personer som er vurdert ikke å være i risiko, samhandling på tvers og ansvars- og arbeidsfordeling mellom tjenestenivå (kommune, allmennlege, spesialisthelsetjeneste) for personer som har mange treff- og oppfølgingspunkt i helse- og omsorgstjenesten

Høringsuttalelsen baseres på innspill fra ulike fagfelt i Helse og mestring. Ledere og fagsykepleiere fra omsorgssentre og hjemmetjenester, praksiskonsulent/fastlege, sykehjemslege, rådgiver Livsmestring, kommunal klinisk ernæringsfysiolog, fagpersoner i Utviklingscenter for sykehjem og hjemmetjenester Agder (vest), samt relevante stabsressurser har gitt sine innspill til denne høringen.

Generelle innspill

Ernæring er et sentralt og viktig tema i majoriteten av kommunens helse- og omsorgstjenester. Kommunen stiller seg bak forslaget om å innføre standardisert verktøy for vurdering av risiko for underernæring, på tvers av ulike aktører i norsk helse- og omsorgstjeneste. Dette understøtter kommunens mulighet for å bidra til kunnskapsbasert praksis. Retningslinjen oppleves å være mer oversiktlig og tydelig enn forrige retningslinje. Uten ytterligere differensiering og inklusjonskriterier for målgruppe, oppleves imidlertid retningslinjen å bidra til en uforholdsmessig økning i bruk av personellressurser. Retningslinjen stiller krav som kommunen per i dag ikke er i stand til å innfri, uten å tilføre økte ressurser og ytterligere spesialisert kompetanse.

I retningslinjen får fastlegene en sentral og koordinerende rolle i arbeidet. Den kommunale praksiskonsulenten har gitt innspill til retningslinjene og peker på at det for de fleste fastleger vil være en utfordring å ha kapasitet til omfattende koordinering slik retningslinjen legger opp til. Fagmiljøene oppfatter at retningslinjen innebærer et behov for at kommunen tilsetter flere kliniske ernæringsfysiologer for å følge opp retningslinjen i kommunale helse- og omsorgstjenester. Behovet retningslinjen antakelig vil utløse, både når det gjelder kompetanse og andre måter å organisere arbeidet på, vil være krevende og vil forutsette at kommunen tilføres ressurser. I samhandling med andre helseprofesjoner, kan kliniske ernæringsfysiologer bidra til sentral kunnskap og systematikk på feltet.

I kommunen tester tre fastlegekontor ut primærhelseteam. Erfaringer fra den teambaserte måten å jobbe på, kan ha overføringsverdi til arbeidet med forebygging og behandling av underernæring.

Innspill til de ni anbefalingene:

1. *Vurdering av risikoen for underernæring skal inngå i undersøkelses-, behandlings- og oppfølgingstilbudet i helse- og omsorgstjenesten*

Intensjonene i retningslinjen vurderes som gode. Fagmiljøet er skeptiske til i hvor stor grad f.eks. allmennlegetjenesten er i stand til å gjøre gode vurderinger av alle pasientgruppene som er nevnt her. Det kreves, som nevnt, et tverrfaglig samarbeid der det også inngår kompetanse på fagfeltet.

2. *For å vurdere risiko for underernæring anbefales verktøyet MST (Malnutrition Screening Tool)*

Det er positivt at man vil konsentrere seg om ett screeningverktøy som kan benyttes på hele den voksne populasjonen. Samtidig vurderes det at bruk av MST vil inkludere mange flere pasienter enn tidligere, og at oppgavemengden fort kan gå ut over kvaliteten i oppfølgingen av de som trenger det mest. Et verktøy som bidrar til større differensiering og målrettet inklusjon ville vært en fordel. Kommunen benytter i dag MNA (Mini Nutritional Assessment) i eldreomsorgen. Dette verktøyet er mer krevende å gjennomføre, men bidrar til en mer målrettet inkludering av personer i risiko for underernæring.

3. *Risiko for underernæring skal vurderes ved innleggelse i helse- og omsorgsinstitusjon og ved oppstart av helse- og omsorgstjenester, eller etter et annet faglig begrunnet opplegg*

Ved innleggelse i institusjon er det håndterbart å ha rutiner som sikrer at ernæringsstatus og oppfølgingsbehov blir vurdert. Det er imidlertid svært ressurskrevende slik retningslinjen legger opp til, med hensyn til brukere som allerede har tjenester.

4. *Det anbefales at risikovurdering gjennomføres hos allmennlege og ved poliklinikk eller dagbehandling i spesialisthelsetjenesten hos personer med særlig høy risiko for underernæring.*

Intensjonen om at man bør vurdere risikoen for underernæring hos de nevnte pasientgruppene støttes. I dagens praksis er det krevende for fastlegene å ha kapasitet til å foreta slike vurderinger som retningslinjen skisserer.

5. *Det anbefales at personer som ikke er i risiko for underernæring med jevne mellomrom vurderes på nytt.*

Utvelgelseskriteriene for pasientgrupper som skal få denne oppfølgingen er såpass vide at den totale arbeidsmengden blir stor. En ytterligere differensiering kunne potensielt bidratt til en mer treffsikker oppfølging.

6. *For personer i risiko for underernæring skal ernæringsrelevante opplysninger kartlegges.*

Eksempelvis kreves det høy kompetanse og gjerne utredning med blodprøver, dersom vitaminer og mineraler skal beregnes. Burde anbefalingen endres til

“Ved mistanke om vitamin eller mineralmangel bør lege kontaktes for prøvetaking”.

Behandling av re-ernæringsyndrom og oppstart av tiamin, overvåking av elektrolytter bør foregå i spesialisthelsetjenesten. Dette står det ikke spesifisert. Dette vil være en for kompleks oppgave for primærhelsetjenesten.

7. Det skal etableres en plan for å sikre tilpasset og tilstrekkelig ernæring basert på kartlegging av ernæringsrelevante opplysninger

Det vil være svært ressurskrevende å gjennomføre dette på alle som i ny retningslinje med MST-vurdering defineres å være i risiko for underernæring. Begrepet «individuell plan» bør endres, eksempelvis til individuell ernæringsplan, for å unngå sammenblanding med begrepet slik det fremkommer i Forskrift om habilitering og rehabilitering, individuell plan og koordinator.

8. Informasjon om risiko for underernæring, kartlegging av ernæringsrelevante opplysninger og plan for å sikre tilpasset og tilstrekkelig ernæring skal dokumenteres i pasientjournalen og videreformidles mellom tjenestenivå.

Per i dag er det store utfordring med informasjonsflyt på tvers av sektorer. Arbeid med informasjonsflyt mellom helseaktører ivaretas blant annet gjennom arbeidet med Felles kommunal journal. Det er sentralt at EPJ-leverandører legger til rette for å kunne integrere kartleggingsverktøy i eksisterende løsninger, og sikrer standarder som muliggjør informasjonsdeling.

9. Virksomhetens arbeid med ernæring skal organiseres forsvarlig.

Det er ansatt 60 ernæringsfysiologer i landets kommuner. Bare halvparten av dem er i fulle stillinger og flere av disse jobber på systemnivå og i mindre grad pasientnært. Andrelinjetjenesten har til en viss grad overført ansvaret for kreftpasienter og andre sårbare grupper til kommunene. Også på dette området er ernæringsfaglig oppfølging sentralt og krever nok ressurser og kompetanse i kommunen.

Øvrige innspill

Innspill til målformulering, slik det fremkommer i kapittelet «Metode og prosess»:

Sikre god kvalitet på tjenestene

- Hva defineres som god kvalitet? Er det et antall kartlagte brukere, eller nasjonale kvalitetsindikatorer?

Sikre riktige prioriteringer

- Kommunene jobber med å gjøre riktige prioriteringer for en helhetlig helse og omsorgstjeneste, der ernæringsfeltet er et av flere prioriteringer.

Løse samhandlingsutfordringer

- Dette er en stor og uløst problemstilling som søkes løst blant annet i arbeidet med Felles kommunal Journal (tidligere Akson) og Helseplattformen.
- Mangel på standarder, eksempelvis felles diagnoseverktøy, utfordrer samhandling.

Sikre helhetlige pasientforløp

Hindre uønsket variasjon i tjenestene

- Hva defineres som uønsket variasjon?

Innspill til avgrensning av retningslinjen

Det avgrenses for personer under 18 år og personer over 18 år når de er innlagt på sykehus eller kommunal helse- og omsorgsinstitusjon i mindre enn ett døgn. Det er knyttet noe utydighet rundt vurdering av gravide, ammende og barn under 18 år - hvilke verktøy anbefaler veilederen?

Det nevnes at underernæring inngår i samlebetegnelsen feilernæring og en person kan ha flere feilernæringstilstander samtidig. Det bør vurderes endret da det presiseres at dette ikke skal omfattes i veilederen.

Økonomiske konsekvenser

Retningslinjen stiller krav som kommunen per i dag ikke er i stand til å innfri, uten å bli tilført økte ressurser og ytterligere spesialisert kompetanse. Det er ikke beregnet hva den totale økonomisk kostnaden vil være.

Uttalelse fra rådene (Seniorrådet, Rådet for funksjonshemmede, Studentrådet og Ungdommens bystyre)

Saken har vært orientert om i Rådet for funksjonshemmede. Det kom ingen innspill i møtet.

Saken vil behandles i Seniorrådet 16.09.21.

Klima- og miljøkonsekvenser

Ingen klima og miljøkonsekvenser er identifisert.

Punkt 133/21: Kommuneplanens arealdel - siling av arealinnsplill

Bilag

Vedtak BYSTED, 30092021, Sak 198/21, Kommuneplanens arealdel - siling av arealinnsplill

Vedlegg 1 til sorteringssak - Oppsummering av arealinnsplill med merknader

Vedlegg 2- Kart med arealinnsplill til kommuneplan

Kommuneplan arealinnsplill punkter_silt_27092021

2020021815-260 Vedlegg 1 til sorteringssak - Oppsummering av arealinnsplill med merknader – siling markert med farger

Kommuneplan arealinnsplill silt_24092021

2020021815 - Tilleggsnotat inkurier

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 2020021815
Saksbehandler Marit Eik

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 By- og stedsutviklingsutvalget	16.09.2021	187/21
2 Formannskapet	29.09.2021	133/21
3 By- og stedsutviklingsutvalget	30.09.2021	198/21
4 Formannskapet	13.10.2021	135/21

KOMMUNEPLANENS AREALDEL - SILING AV AREALINNSPILL

FORMANNSKAPET HAR BEHANDLET SAKEN I MØTE 29.09.2021 SAK 133/21

Formannskapets innstilling:

Saken utsettes til neste møte for gruppebehandling.

30.09.2021

Punkt R-3/21: Vedtak – Kommunedirektøren opphever lokale smittevern anbefalinger

Bilag

Vedtak – Kommunedirektøren opphever lokale smittevern anbefalinger

Punkt R-4/21: Vedtak – Kommunedirektøren opphever lokal forskrift om unntak fra smittevernkarantene for elever og studenter over 18 år

Bilag

Vedtak – Kommunedirektøren opphever lokal forskrift om unntak fra smittevernkarantene for elever og studenter over 18 år